

Bilaga 2

dnr 805-23

Konsekvensutredning Havs- och vattenmyndighetens förslag om ändringar i Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:36) om fiske i Skagerrak, Kattegatt och Östersjön

A. Allmänt

Länsstyrelsen Gotlands län har uppmärksammat Havs- och vattenmyndigheten på behov av att inför regeländringar längs Gotland för att stärka bestånden av vild havsöring.

I samband med föreslagna ändringar till skydd för havsöring föreslår Havs- och vattenmyndigheten även ändringar avseende nio av fredningsområdena i Gotlands kommun. Dessa ändringar är av redaktionell karaktär och genomförs för att förtydliga gränserna för fredningsområdena. Ändringarna förväntas inte få några konsekvenser utöver att gränserna blir tydligare. Därför bedömer Havs- och vattenmyndigheten att det saknas skäl att genomföra en konsekvensutredning avseende dessa ändringar.

Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå

Nuvarande status för havöringbestånden kring Gotland är svag och framför allt lekbeteendet har med avseende på nederbördsfattiga somrar och höstar förskjutits så att nuvarande regelverk inte skyddar den fisk som ansamlas i mynningsområdena såväl innan som efter lek. Genom att förlänga det nuvarande fiskeförbudet i fredningsområdena till att omfatta även september och januari månad skyddas fisken som ansamlas i mynningsområdena inför och efter lek. För att stärka beståndet av vuxen vild öring är det också önskvärt att fiskedödligheten minskar i berört område. Av detta skäl föreslås att en fångstbegränsning till en icke fenklippt öring per dag införs.

Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

Att inte införa en två månaders förlängning av fredningstiden i befintliga fredningsområden skulle fortsatt innebära att fisket på aggregerade bestånd av framför allt vild havsöring kan fortgå och färre lekfiskar får möjlighet att nå lekhabitat uppströms i vattendragen.

Det samma gäller om ett fortsatt oreglerat uttag av vild öring skulle fortgå, färre vilda havsöringar skulle ha möjlighet att bidra till beståndens fortlevnad.

Ett alternativ eller möjligt komplement till de föreslagna föreskriftsändringarna är att reglera fritidsfisket med nät. Fritidsfiske med nät är dock svårt att reglera på samma sätt som handredskap och ryssjor. Skulle fisket med nät efter havsöring öka kring Gotland kan det dock

finnas anledning att se över om ett sådant fiske skulle kunna förbjudas under delar av året eller begränsas på annat sätt.

Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

Yrkesfisket fångar generellt mycket lite öring i Östersjön. Enligt statistik från Havs- och vattenmyndigheten landades i yrkesfisket 24 öringar 2020 och fem öringar 2021 från området runt Gotland. Huvuddelen av öringfångsten tas istället i fritidsfisket på kusten (sportfiske med spö samt husbehovsfiske med nät eller spö).

Uppskattningsvis fritidsfiskar 200–400 personer på Gotland med nät, och 2 500–3 700 personer med spö enligt undersökningar från Uppsala universitet. Huvuddelen av de som fiskar med nät är bofasta gotlänningar.

I en enkätundersökning från Uppsala universitet 2018 uppgavs 300–400 bofasta husbehovsfiskare på Gotland, men antalet kan därefter ha minskat, då antalet medlemmar i Gotlands husbehovsfiskeförening har minskat över tid och består numera av ca 200 personer.

Uppgifter om vilka kostnadsmässiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Förslaget innebär i princip inga kostnadsmässiga konsekvenser. Yrkesfisket efter öring är i princip obefintligt så det finns inte några kostnadsmässiga konsekvenser med avseende på förlorad fångst. För fritidsfisket med nät är det inte tillåtet att sälja fångst från havet eftersom det krävs fiskelicens för att kunna göra det. För fritidsfisket med nät kan man därför inte räkna med något kostnadsmässig konsekvens för förlorad fångst. Nätfisket är dessutom undantaget fångstbegränsningen på en vild öring.

Avseende sportfisket återutsätts merparten av fångsterna redan idag. Fångstbegränsningen kommer därför inte påverka sportfisket kostnadsmässigt eftersom det inte heller inom fritidsfisket med spö är tillåtet att sälja fångst från havet. Däremot kommer föreskriftsändringarna påverka sportfisket genom att det inte kommer vara tillåtet att ta upp mer än en vild öring per fiskare och dag. De aktuella föreskriftsändringarna föreslås för att öka bestånden av vild havsöring. Förhoppningen är att det som en konsekvens av de föreslagna föreskriftsändringarna i framtiden återigen ska vara möjligt att tillåta fiske efter havsöringar i större omfattning.

De föreslagna föreskriftsändringarna är ett första steg att genom relativt milda förvaltningsåtgärder öka andelen återvandrande havsöringar till gotländska vattendrag. Skulle åtgärderna inte ha avsedd effekt kan åtgärder kopplat till ytterligare reglering av fisket vara aktuellt.

Effekten av att utöka fredningstiden inom befintliga fredningsområden med två månader beror på hur stor del av fisket som faktiskt sker inom dessa områden. SLU Aqua har räknat med olika scenarier på hur stor andel av båda kategorierna fritidsfiskare som faktiskt fiskar i området. Enligt SLU Aqua:s bedömning kan mellan 60–2 000 havsöringar årligen räddas genom utökad fredningstid. Motsatsvis innebär detta att fiskets fångster kommer att miska med mellan 60–2 000 havsöringar årligen.

Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Havs- och vattenmyndigheten har enligt 2 kap. 7 § förordningen (1994:1617) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen bemyndigande att meddela föreskrifter om bl.a. fiske inom vissa områden och begränsningar avseende vilken fisk som får fångas.

Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Regleringen överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen. Regleringen sker inom det nationella handlingsutrymmet.

Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Bestämmelserna kommer att kungöras i vanlig ordning och utöver detta kommer information ges via Havs- och vattenmyndighetens hemsida samt genom pressmeddelanden. Länsstyrelsen kommer att sprida information regionalt.

Någon tid för omställning eller liknande bedöms inte vara nödvändigt. HaV föreslår att de nya bestämmelserna träder i kraft den 1 september 2023.

B. Kommuner och landsting

Regleringen bedöms inte få effekter för kommuner eller landsting.

C. Företag

Regleringen bedöms inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.

D. Samråd

Havs- och vattenmyndigheten har haft kontinuerlig dialog och samråd med Länsstyrelsen Gotlands län och tidigt i processen spelat in synpunkter på en initial begäran från länsstyrelsen och samförvaltningsorganet Fiskeförvaltning Gotland (FFG) om begränsningar för fisket.

E. Kontaktperson

För eventuella frågor kontakta:

Martin Karlsson, telefon 010-698 62 42, martin.karlsson@havochovatten.se